

Souboj s litým medvědem. Vinnetou v podání Vojtěcha Kotka je ztělesněním ideálů Karla Maye.

FOTO MDK

Houpací Hatátitlá běží jako vítr

Nová hra Petra Kolečka, kterou v kladenském divadle režiruje Ondřej Pavelka, přivádí na scénu Vinnetou, Old Shatterhanda, Nšo-či a jiné **nesmrtelné postavy** z díla Karla Maye.

JANA MACHALICKÁ

Mayovy postavy se chvílemi inkarnují do současníků, a tak místo o zlato Apačů a železnici jde o dostavbu rychlostní komunikace mezi Slaným a Louny, kvůli níž se má hanebně zbourat středověká památka.

Kolečkův nápad udělat z Old Shatterhanda bloumáka a outsidera Šetrného, jinak těž nevybojného památkáře, kterého opustila manželka, nemá na alimenty, a ještě ho terorizuje manželčin přítel Luděk, jinak bezzásadový lobbista, má svůj půvab. Princip je jednoduchý – antihrdina uniká z neblahé reality sněním o starých dobrých hrdinech Divokého západu. Zamyslí se, drže houpacího koně, kterého chce věno-

vat synkovi, a už je v limbu. Návratem ke starým rekvém se mu vrací odvaha i věrnost mladickým ideálům. Lobbista (na ty má Kolečko evidentně spadeno, lobbistu udělal i z Vávry v Maryše) se mění v banditu a padoucha Santera (Tomáš Petřík), který chce získat indiánské zlato. Šetrný je rázem Old Shatterhandem (Jakub Prachař), potkává Vinnetou (Vojtěch Kotek) a další známé figury – Nšo-či (Šárka Opršalová), Inču-čunu (Ondřej Pavelka), Ribannu (Lenka Zahradnická), Klekí-petra (Marie Štípková), ale také medvědy, obrovité kaktusy, ohnivou vodu.

Kolečko vyšel více z filmového scénáře než z knižní podoby příběhů, ale to je v podstatě jedno: známým výjevům a hláškám dodal svěží nadsázku a doplnil je vtipnými postřehy. Patetická naivita příběhu je mu východiskem pro různé ironické a satirické polohy. A také si autor tak trochu a většinou laskavě utahuje ze samotného Karla Maye a Němců, a tak když Old Shatterhand leží v horečkách, začne halucinačně básnit o bratwurstu, bockwurstu a bílé bavorské klobásě s petrželkou. Každá z postav se tak

trochu vymyká svému archetypu, tak třeba Nšo-či je docela krvelačná a upovídáná, Ribanna věčná (dávat náramek je mezikmenový zvyk), Klekí-petra je trochu mimoň, záhy ale zesne a pak už se jen občas potuluje po jevišti s andělskými křídélky.

Nepřízřubiví indiáni

Je to takový typický Kolečkův humor, příjemně ulitý, který neváhá kombinovat leccjaké bláznivé nápady: záchraně Ribanny, kterou napadne medvěd, předchází výjev táty medvěda s medvídkem na rybách, starý dává mladému rozumy. Assiniboini, vedení otcem Ribanny Tašunkou, nechtějí bojovat („make love, not war“), a tak z nich Kolečko udělal hipíky, scénu jejich ležení pojala režie na způsob Woodstocku, kde se vydatně hulí a kde bojovník Kulaté sklo pěje *Imagine*.

Je to půvabná parodie, v níž se zbytečně netlačí na pilu a která také nabízí hercům úžasné kreace. Jakub Prachař a Vojta Kotek jsou skutečně neodolatelní pokrevní bratři, umí správně nejenom všechna indiánská gesta, ale jezdí výborně i na houpacích koních. Také jejich řeč je správně

květnatá. Herci ironizují nejenom postavy, ale i sebe sama a dokážou tuhle metodu vytočit do závrtných výšek. Když míchají svou krev, oko nezůstane suché. A pak – tihle hrdinové jsou také docela pěkní machové, žádnou emancipaci neuznávají. Když Vinnetou nařídí Nšo-či, aby mazala přešetřit šípy, žádnou debatu nestrpí.

Ondřej Pavelka, který jedinečně hraje vznešeného Inču-čunu, zrežíroval Kolečkův opus v insitní a přesné stylizaci tak, aby co nejvíc vynikly herecké akce. Je pozoruhodné, že staré postupy tu ožívají novou energií – úchvatná je například scéna závodu v kánoích, jež se odehraje za použití povlávajícího hadru – takto vody, po níž „běhají“ herci s pádlem.

A nebyl by to Kolečko, kdyby si občas ještě nerýpl i jinak – když se Old Shatterhand zamiluje do Nšo-či a vyznává jí lásku za Mišíkova zpěvu, vskočí do idylky Santera a praví – „No, já bych do toho teda asi nešel, no. Jako to není vo žádnéch předsudcích jo, ale voni jsou prostě jiný.“ Pozoruhodnou myšlenku rozvádí dál a dojde ke zjištění, že indiáni jsou prostě nepřizpůsobivi.

Tomáš Petřík jako Santer alias Luděk už víc bídácký být nemůže, jeho potměšilý pohled láme skály.

Kolečkův *Vinnetou* plní úkol, který si předsevzal, na jedničku. Především je to výborná zábava, a konečně ta paralela se současnými zlatokopy, kteří zlikvidují, co jim stojí v cestě, také není úplně marná. Stejně jako když se životní outsider Šetrný povzbuzen duchem Vinnetou, který se nakrátko inkarnuje do kolegy památkáře, vzepne k hrdinnému výkonu. Odmítne úplatek, nedá povel ke zbourání památky a je pak po zásluze odměněn. Ale nakonec je stejně všechno jinak. Není třeba tuto komedii přeceňovat, ale napsat něco opravdu vtipného, co drží pohromadě, není jen tak. Je svým způsobem obdivuhodné, jak autor dokáže udržet obě dějové linie a na závěr je vtipně spojit. *Vinnetou* na Kladně je svěží kus a v posledních letech to tu není žádná náhoda.

Petr Kolečko: Vinnetou

Režie: Ondřej Pavelka

Výprava: Jaroslav Bönisch
Městské divadlo Kladno, premiéra 16. 3. 2013